

รายงานการประเมินผลตามคำรับรองการปฏิบัติงานของ
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

1. ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) หรือ สบร. มีชื่อภาษาอังกฤษว่า Office of Knowledge Management and Development (Public Organization) – OKMD จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2547 ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) พ.ศ.2547 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสแสวงหาและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มความรู้สร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพความคิดของประชาชนและเยาวชน ให้เป็น “คนรุ่นใหม่” ที่พร้อมรับมือกับสถานการณ์โลกที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกำลังเกิดการแข่งขันทางด้านความคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้สาธารณะอันเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเป็นการสะสมและเสริมสร้างปัญญา ขยายฐานความรู้ และสร้างศักยภาพทางความรู้ให้แก่ตนเอง ซึ่งจะเป็นการลงทุนทางปัญญาและพัฒนาบุคลากรของประเทศโดยผ่านสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลายและกว้างขวาง ประกอบด้วยหน่วยงานที่มีความเฉพาะด้านอีก 6 หน่วย ได้แก่ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอร.) ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (ศสب.) สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ของประเทศไทย (สลชท.) และสถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้

1.2 วัตถุประสงค์การจัดตั้ง

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2547 โดยกำหนดวัตถุประสงค์การจัดตั้งเพื่อ

1. เป็นองค์กรการเรียนรู้ขนาดใหญ่ที่สมบูรณ์ หลากหลาย และเป็นองค์กรนำทางด้านฐานความรู้
2. สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงความรู้ในสาขาต่างๆ เพื่อสะสมความรู้และพัฒนาภูมิปัญญาของตน
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีศูนย์บริการวิทยาการความรู้ในรูปแบบที่หลากหลายในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์แห่งชีวิต สังคม ศิลปะ วัฒนธรรม ค่านิยม หรือวิถีชีวิตของคน
4. ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับสังคมสมัยใหม่และอนาคต
5. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้
6. ส่งเสริมให้ประชาชน ได้มีโอกาสพัฒนาความคิด ความสร้างสรรค์ที่สามารถสร้างนวัตกรรมผลผลิต หรืองานจากการผสมผสานภูมิปัญญาของตนเข้ากับความรู้สมัยใหม่
7. สนับสนุนให้มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนและแสดงผลงานความคิดสร้างสรรค์และการออกแบบของบุคคลทั่วไปจากทุกแหล่งอ

8. พัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเขตร้อนที่ทันสมัย เป็นจุดหมายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ที่สนใจการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ตะวันออก และความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตที่หลากหลาย

9. ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดกลไกในการเสาะหาการพัฒนาและการใช้ความเชี่ยวชาญของผู้มีความสามารถพิเศษสาขาต่างๆ อย่างเป็นระบบ

1.3 รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา : นายกรัฐมนตรี

1.4 ผู้อำนวยการ : พลเรือเอกฐนิธ กิตติอำพน (รองผู้อำนวยการ รักษาการผู้อำนวยการ)

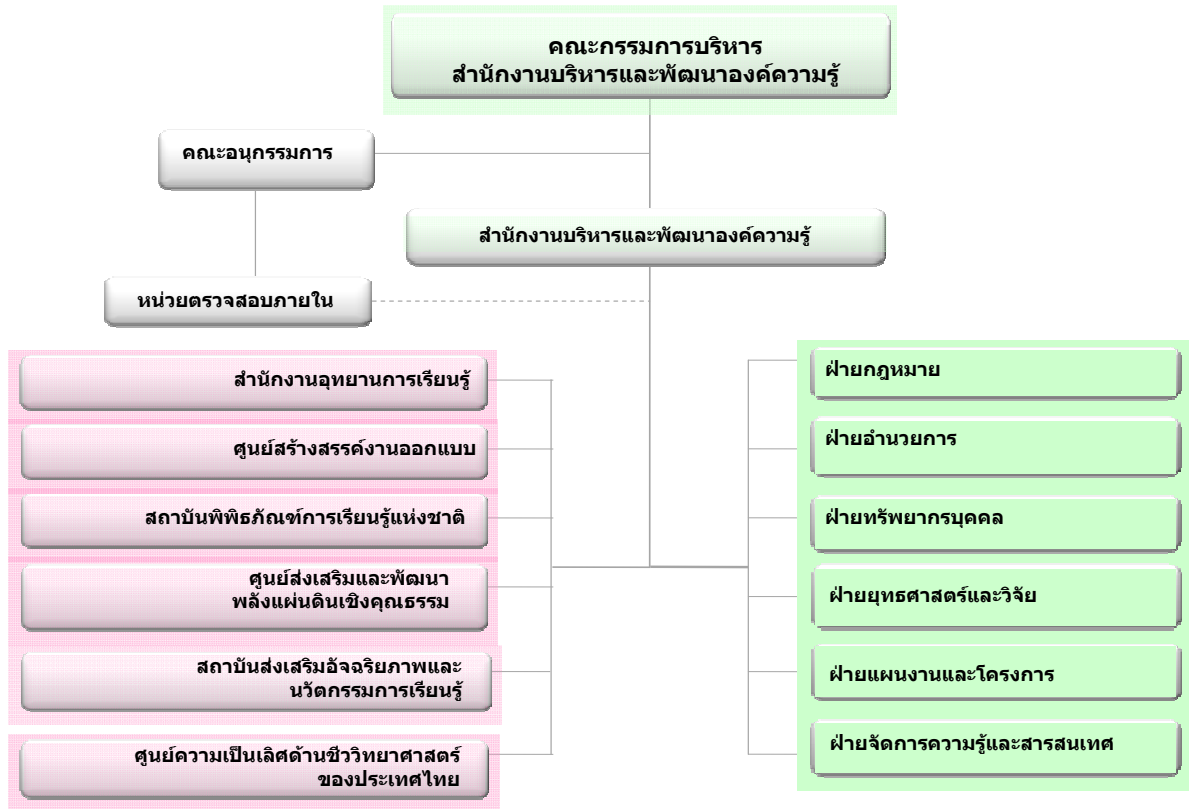
(1 ตุลาคม 2551 – 30 เมษายน 2552)

พลเรือเอกฐนิธ กิตติอำพน (1 พฤษภาคม 2552 – ปัจจุบัน)

1.5 รายชื่อคณะกรรมการฯ (1 ตุลาคม 2551 – 30 กันยายน 2552)

คณะกรรมการ	ตำแหน่ง
1. นายณรงค์ชัย อัครเศรณี	ประธานกรรมการ
2. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
3. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
4. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
5. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
6. นายปิณฑิพงษ์ ฝิ่งบุญ ณ อยุธยา	กรรมการ
7. นายศุภรัตน์ ควิวัฒน์กุล (ลาออก 22 พ.ค. 2552)	กรรมการ
8. นายทรงศักดิ์ เปรมสุข	กรรมการ
9. นายต่อ สันติศิริ	กรรมการ
10. นายันทวัฒน์ บรมานันท์	กรรมการ
11. ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้	กรรมการและเลขานุการ

1.6 โครงสร้างและอัตรากำลัง

อัตรากำลัง 1) เจ้าหน้าที่ 274 อัตรา 2) ลูกจ้างโครงการ 6 คน

1.7 วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรนำในการพัฒนาความคิด เพิ่มความรู้ สร้างสรรค์ภูมิปัญญาโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้สาธารณะ”

พันธกิจ

1. จัดให้มีระบบการเรียนรู้สาธารณะและการเรียนรู้เพื่อการสร้างสรรค์ทางปัญญาในทุกรูปแบบที่ทันสมัย
2. สร้างเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสติปัญญาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน การส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ การสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์สร้างสรรค์ทางความคิด พิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้ และศูนย์ชีววิทยาศาสตร์
3. ศึกษา วิเคราะห์และเสนอนโยบายด้านการพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมของประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งบริการความรู้ เพื่อกระตุ้นความคิดและสร้างทัศนคติการเรียนรู้ของประชาชน

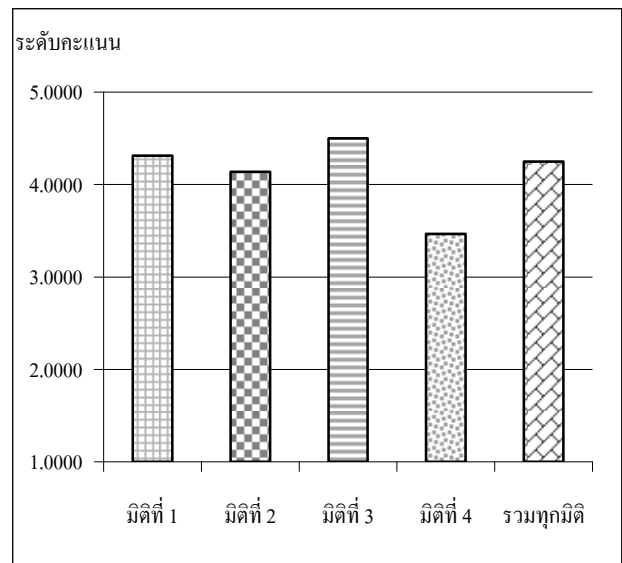
2. ยุทธศาสตร์การสร้างต้นแบบ (Prototype) และพัฒนาภาคีเครือข่าย (Network) เพื่อการขยายผล

3. ยุทธศาสตร์การบ่มเพาะ (Incubation) ธุรกิจและกำลังคนที่จะเป็นฐานในการสร้างเศรษฐกิจความคิดสร้างสรรค์ให้เติบโตต่อไป

4. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการองค์กร (Management Development)

2. ตารางสรุปผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติงานของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

ผลประเมินแยกตามมิติ	น้ำหนัก	ผลคะแนน
มิติที่ 1 ประสิทธิภาพตามแผนปฏิบัติงาน	60%	4.3125
มิติที่ 2 คุณภาพการให้บริการ	10%	4.1380
มิติที่ 3 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน	20%	4.5000
มิติที่ 4 การกำกับดูแลกิจการและการพัฒนาองค์กร	10%	3.4647
รวมทุกมิติ	100%	4.2478

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน	หน่วยวัด	น้ำหนัก	เกณฑ์การให้คะแนน	ผลการดำเนินงาน
--------------------------	----------	---------	------------------	----------------

		(ร้อยละ)	1	2	3	4	5	ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนนที่ได้	ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก
มิติที่ 1 มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน		60							4.3125	
1.1 ระดับความสำเร็จของการบริหารแผนงบประมาณตามนโยบายและยุทธศาสตร์	ระดับ	10	1	2	3	4	5	2.44	2.4400	0.2440
1.2 ระดับความสำเร็จในการขยายเครือข่ายที่มีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง		10								
1.2.1 จำนวนจังหวัดที่มีเครือข่ายการดำเนินงาน		5								
- IGIL (หน่วยนับสะสม)	จังหวัด	1	38	39	40	*	**	40	5.0000	0.0500
- Moral Center (หน่วยนับไม่สะสม)	จังหวัด	1	1	2	4	*	**	23	4.2000	0.0420
- NDMI (หน่วยนับไม่สะสม)	จังหวัด	1	10	11	12	*	**	16	5.0000	0.0500
- TCDC(หน่วยนับสะสม)	จังหวัด	1	11	12	13	*	**	13	4.2000	0.0420
- TK Park (หน่วยนับไม่สะสม)	จังหวัด	1	8	9	10	*	**	11	4.2000	0.0420
1.2.2 จำนวนเครือข่ายที่มีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง		5								
- IGIL (หน่วยนับสะสม)	เครือข่าย	1	194	214	224	227	230	236	5.0000	0.0500
- Moral Center (หน่วยนับไม่สะสม)	เครือข่าย	1	16	18	20	22	24	31	5.0000	0.0500
- NDMI (หน่วยนับไม่สะสม)	แห่ง	1	10	12	14	16	18	18	5.0000	0.0500
- TCDC (หน่วยนับสะสม)	เครือข่าย	1	9	10	11	12	13	13	5.0000	0.0500
- TK Park (หน่วยนับไม่สะสม)	แห่ง	1	3	4	5	6	7	9	5.0000	0.0500
1.3 ระดับความสำเร็จในการเพิ่มผู้มาใช้บริการกับหน่วยงานเฉพาะด้าน		10								
1.3.1 จำนวนผู้มาใช้บริการ		2.5								
- NDMI (หน่วยนับไม่สะสม)	ครั้ง/ปี	0.5	82,000	86,500	91,000	95,500	100,000	176,900	5.0000	0.0250
- TCDC (หน่วยนับไม่สะสม)	คน/ครั้ง	0.5	270,000	285,000	300,000	315,000	330,000	354,900	5.0000	0.0250
- Mini TCDC (หน่วยนับไม่สะสม)	ครั้ง/คน	0.5	13,000	14,000	15,000	16,000	17,000	22,330	5.0000	0.0250
- TK Park (กรุงเทพ) (หน่วยนับไม่สะสม)	ครั้ง/ปี	0.5	314,000	316,000	318,000	320,000	322,000	323,981	5.0000	0.0250

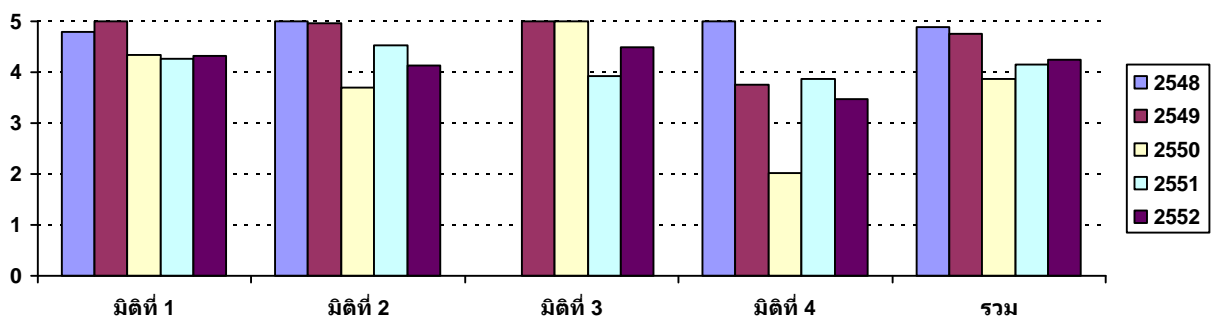
ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนน ที่ได้	ค่า คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
- TK Park (ยะลา) (หน่วยนับไม่สะสม)	ครั้ง/ปี	0.5	135,000	150,000	165,000	167,500	170,000	172,470	5.0000	0.0250
1.3.2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของสมาชิก		3								
- TCDC (หน่วยนับสะสม)	ร้อยละ	1.5	0	5	10	15	20	22.2 (18,500)	5.0000	0.0750
- TK Park (หน่วยนับสะสม)	ร้อยละ	1.5	-4	-2	0	2	4	8.78 (24,585)	5.0000	0.0750
1.3.3 ความถี่ในการใช้บริการของสมาชิก		2.5								
- TCDC (หน่วยนับไม่สะสม)	ครั้ง/คน/ปี	1.25	3.5	4	4.5	5	5.5	6.63	5.0000	0.0625
- TK Park (หน่วยนับไม่สะสม)	ครั้ง/ปี	1.25	8	9	10	11	12	10	3.0000	0.0375
1.3.4 Unique IP		2								
- TCDC (TCDCCONNECT) (หน่วยนับไม่สะสม)	ร้อยละ (คน/วัน)	1	2.5 (577)	5 (591)	10 (620)	15 (647)	20 (676)	23.97 (697.98)	5.0000	0.0500
- TK Park (Digital TK) (หน่วยนับไม่สะสม)	ร้อยละ (IP)	1	8	9	10	11	12	5.38 (171,920)	1.0000	0.0100
1.4 ระดับความสำเร็จในการเผยแพร่องค์ความรู้ / นวัตกรรมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	ระดับ	10	1	2	3	4	5	4.4	4.4000	0.4400
1.5 จำนวนต้นแบบองค์ความรู้ของหน่วยงานเฉพาะด้าน		10								
- IGIL (หน่วยนับไม่สะสม)	ชุด	2	-	-	-	1	2	5	5.0000	0.1000
- Moral Center (หน่วยนับไม่สะสม)	เรื่อง	2	2	3	4	5	6	6	5.0000	0.1000
- NDMI (หน่วยนับไม่สะสม)	แห่ง	1	-	-	-	-	1	1	5.0000	0.0500
- TCDC (หน่วยนับสะสม)	เล่ม	2	3	4	5	6	7	8	5.0000	0.1000
- TCELS (หน่วยนับไม่สะสม)	แห่ง	2	-	-	-	1	2	2	5.0000	0.1000
- TK Park (หน่วยนับสะสม)	องค์ความรู้	1	2	3	4	5	6	6	5.0000	0.0500
1.6 ระดับความสำเร็จในการนำต้นแบบองค์ความรู้ของหน่วยงานเฉพาะด้านไปใช้ประโยชน์		10								

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนน ที่ได้	ค่า คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
1.6.1 จำนวนต้นแบบองค์ความรู้ของหน่วยงานเฉพาะด้านที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์		6								
- IGIL	ชุด	1	-	-	1	2	3	6	5.0000	0.0500
- Moral Center	เรื่อง	1	2	3	4	5	6	9	5.0000	0.0500
- NDMI	แห่ง	1	-	-	-	-	1	1	5.0000	0.0500
- TCDC (Material Connexion)	ชิ้นงาน	1	120	130	140	150	160	165	5.0000	0.0500
- TCELS	แห่ง	1	-	-	-	1	2	2	4.2500	0.0425
- TK Park	องค์ความรู้	1	2	3	4	5	6	6	5.0000	0.0500
1.6.2 จำนวนบุคคลหรือองค์กร/สถาบันที่นำต้นแบบองค์ความรู้ของหน่วยงานเฉพาะด้านไปใช้ประโยชน์		4								
- IGIL (หน่วยนับสะสม)	แห่ง	1.4	693	973	983	993	1,003	1,003	5.0000	0.0700
- Moral Center (หน่วยนับไม่สะสม)	องค์กร/สถาบัน	1.3	1	2	3	4	5	15	5.0000	0.0650
- TK Park (หน่วยนับสะสม)	บุคคล/องค์กร/สถาบัน	1.3	1	2	3	4	5	21	5.0000	0.0650
มิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพการให้บริการ		10							4.1380	
2.1 ระดับความสำเร็จของการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ		10								
2.1.1 ระดับความสำเร็จของการดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ระดับ	6	1	2	3	4	5	4	4.0000	0.2400
2.1.2 ร้อยละของระดับความพึงพอใจในการให้บริการขององค์กรมหาชน	ร้อยละ	4	70	75	80	85	90	86.72	4.3450	0.1738
มิติที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพของการทำงาน		20							4.5000	
3.1 ระดับความสำเร็จของการจัดทำต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต	ระดับ	10	1	2	3	4	5	4	4.0000	0.4000

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนนที่ได้	ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก
3.2 อัตราส่วนต้นทุนต่อหน่วยของ โครงการ / กิจกรรม / นิทรรศการ / สื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ของ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC)	บาท/คน	10								
- นิทรรศการ	บาท/คน	5	144	140	137	136	135	132.25	5	0.2500
- อบรม	บาท/คน	5	650	645	640	635	630	626.83	5	0.2500
มิติที่ 4 มิติด้านการกำกับดูแลกิจการและการพัฒนาองค์กร		10							3.4647	
4.1 ระดับการพัฒนาด้านการกำกับดูแลกิจการ และการพัฒนาองค์กร	ระดับ	10	1	2	3	4	5	3.4647	3.4647	0.3465
น้ำหนักรวม		100						ค่าคะแนนที่ได้	4.2478	

3. เปรียบเทียบผลการประเมินรายปีของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548-2552

คะแนน พ.ศ.	มิติที่ 1	มิติที่ 2	มิติที่ 3	มิติที่ 4	รวม
2548	4.8000	5.0000	-	5.0000	4.8889
2549	5.0000	4.9600	5.0000	3.7542	4.7468
2550	4.3333	3.6960	5.0000	2.0182	3.8732
2551	4.2706	4.5200	3.9263	3.8620	4.1452
2552	4.3125	4.1380	4.5000	3.4647	4.2478

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ดำเนินการตามคำรับรองการปฏิบัติงานได้ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา มีผลการประเมินในภาพรวมเท่ากับ 4.2478 คะแนน โดยมีผลคะแนนในมิติที่ 3 สูงสุด (4.5000 คะแนน) รองลงมาคือ มิติที่ 1 (4.3125 คะแนน) มิติที่ 2 (4.1380 คะแนน) และมิติที่ 4 (3.4647 คะแนน) ตามลำดับ

4. ผลการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาแหล่งบริการความรู้ โดยมีโครงการที่สำคัญคือ

1) การให้บริการแหล่งความรู้ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK PARK) ประกอบด้วย ห้องสมุดมีชีวิตอุทยานการเรียนรู้ต้นแบบ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น 8 ซึ่งมีผู้เข้ามาใช้บริการรวม 323,981 คน อุทยานการเรียนรู้ภูมิภาค ยะลา มีผู้ใช้บริการ 172,470 คน และยังมีโครงการต่างๆ เช่น โครงการ Digital TK โครงการห้องสมุดไทยคิด ระยะที่ 2 โครงการพัฒนาต้นแบบห้องสมุดมีชีวิตในโรงเรียน และในระดับชุมชนระดับจังหวัด และโครงการพัฒนาต้นแบบ TK Mobile Library ซึ่งมีบริการ ขยายผลสู่ท้องถิ่น จำนวน 11 แห่ง

2) การสร้างแหล่งค้นคว้าข้อมูลด้านการออกแบบ ณ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) ที่มีเนื้อหาหลากหลาย ทันสมัย และครบวงจร โดยเฉพาะห้องสมุดมีผู้ใช้บริการ จำนวน 99,442 คน และมีการจัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียนจำนวน 10 นิทรรศการ อาทิ *อจวิ้ง คือ โอกาส (Perishable Beauty) กินไปเรื่อย เจาะวิถีออร์แกนิกทาง อะไรอยู่ในเส้นทาง* ซึ่งมีผู้เข้าชมทั้งสิ้นจำนวน 260,546 คน รวมทั้งจัดบรรยายอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ 27 ครั้ง อาทิเช่น โครงการชุมชนทางความคิดประจำปี Creative Unfold, Bangkok 2008 เป็นปีที่ 3 เทศกาลปล่อยแสง : คิด/ทำ/กิน การจัดฝึกอบรมด้านทรัพย์สินทางปัญญา และการจัดทำโครงการสร้างเครือข่ายอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thailand)

3) การให้บริการมิวเซียมสยาม โดยสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (NDMI) ในรูปแบบ Discovery Museum ซึ่งจัดแสดงนิทรรศการถาวร "เรียงความประเทศไทย" เล่าเรื่องราวของผู้คน จากสุวรรณภูมิ ถึงสยามประเทศ สู่ประเทศไทย ซึ่งในปีงบประมาณ 2552 มีผู้เข้าชมจำนวนทั้งสิ้น 176,900 คน โดยผ่านนิทรรศการชั่วคราว อาทิ ปริศนาแห่งลูกบิด

4) การส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้เชิงคุณธรรมแบบบูรณาการ โดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา พลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม ซึ่งได้ศึกษาวิจัย/ถอดองค์ความรู้การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เชิงคุณธรรม 6 เรื่อง การผลิตสื่อ/องค์ความรู้ซึ่งเผยแพร่ผ่านทางสาธารณะ 4 เรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น บนฐานคุณธรรม 39 แห่ง ใน 4 ภูมิภาค บุคลากรแกนนำเป็นกลไกการขับเคลื่อนงานในแหล่งเรียนรู้ 298 คน และเด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม 3,080 คน

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การสร้างต้นแบบและพัฒนาภาคีเครือข่าย โดยมีโครงการที่สำคัญคือ

1) โครงการสร้างภาคีเครือข่ายด้านการอ่านเพื่อขยายผล ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK PARK) เช่น ร่วมผลักดันนโยบายการอ่าน ให้ทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างนิสัย การอ่านและสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างเป็นรูปธรรม การจัดอบรมบรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติงาน ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารห้องสมุด และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนทั้งสิ้น 194 คน ศึกษาวิจัยจัดทำดัชนีการอ่าน TK Reading Index และโครงการ TK Park Library Award ซึ่งเป็นการสำรวจและติดตามผลการพัฒนาห้องสมุดที่ได้รับรางวัล TK Park Library Award ครั้งที่ 1 และ 2

2) การกระจายโอกาสสร้างแหล่งเรียนรู้ด้านการออกแบบสู่ภูมิภาค (Mini TCDC) 13 แห่ง และโครงการจัดตั้ง TCDC เชียงใหม่ พร้อมกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการออกแบบสู่กรุงเทพฯ ปริมณฑล และต่างจังหวัด โดยจัดกิจกรรมเยี่ยมชม TCDC จำนวน 82 คณะ 4,424 คน การสร้างโอกาสผู้ประกอบการไทย และเครือข่ายวัสดุไทยสู่ตลาดโลก โดยมีวัสดุไทยจำนวน 165 ชิ้น 103 บริษัท ที่ได้รับการคัดเลือกไปไว้ในฐานข้อมูลของห้องสมุด Material Connexion ที่สาขานิวออร์ก มิลาน และโคโลญจน์ มีการสร้างเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงและสนับสนุนชุมชนนักออกแบบ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ ผ่านเว็บไซต์ www.tcdconnect.com ซึ่งมีคนเข้าชม 698 ครั้งต่อวัน

3) การพัฒนาเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ ผ่านต้นแบบแหล่งเรียนรู้ และขยายผลต้นแบบ และองค์ความรู้สู่เครือข่าย ของสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ โดยผ่านนิทรรศการและกิจกรรม อาทิ เช่น นิทรรศการภูมิปัญญาสร้างสรรค์ผ้า "ก๊วก ด้าย ก็ เรื่องราวในผืนผ้า" การกิจกรรมประกวด "เรียงความประเทศไทย" และทัศนศึกษากับมิวเซียมสยาม Muse Trip: ตะลุยมหานครบางกอก โดยมีนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นที่ 4-6 (ช่วงชั้นที่ 2) จากโรงเรียนทั่วประเทศ 83 แห่ง ส่งเรียงความเข้าประกวด มีนักเรียนเข้าร่วม 117 คน จัดทำสารคดีสั้นทางโทรทัศน์ รายการ "พิพิธภัณฑ์" ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทุกวันเสาร์ 14.30-14.55 น. ความยาว 25 นาที จำนวน 30 ตอน และโครงการ "พิพิธภัณฑ์ดีดีล้อ (Muse Mobile)" เป็นต้นแบบของการสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ใหม่สู่ทุกภูมิภาคของประเทศ

4) การพัฒนาต้นแบบองค์ความรู้ด้านชีววิทยาศาสตร์ มีการพัฒนาต้นแบบองค์ความรู้ที่เป็นแห่งแรกของโลก ได้แก่ การค้นพบยีนที่แพ้ยาในผู้ป่วยโรคเอดส์และนำมาพัฒนาเป็นชุดตรวจยีนแพ้ยาในผู้ป่วยโรคเอดส์ การค้นพบสารสกัดมูลค่าสูงจากน้ำยางพารา และได้มีการยื่นจดสิทธิบัตรองค์ความรู้ที่เป็นของประเทศไทยแล้ว และการพัฒนาต้นแบบองค์ความรู้ที่เป็นแห่งแรกของประเทศไทย เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมชีววิทยาศาสตร์ ได้แก่ ต้นแบบด้านการผลิตสัตว์ทดลองที่ได้มาตรฐานสากล (AAALAC) เพื่อใช้ทดสอบเภสัชภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพ การพัฒนาห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ทางพันธุกรรม เฉพาะโรคมาตรฐานสากล (ISO 15189) ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อสร้างรายได้และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ ในการส่งออกผลิตภัณฑ์เภสัชภัณฑ์ของประเทศไทย

5) การประชุมสมัชชาคุณธรรม มีผู้เข้าร่วม 7,600 คน ประชาชนที่รับรู้ตลอดโครงการจำนวน 1,000,000 คน และมีองค์กรต่าง ๆ ร่วมงาน 80 องค์กร ตลอดจนได้ร่วมกับเครือข่ายองค์กรภาคีที่ดำเนินงานด้านการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) 14 องค์กร ทำให้ผู้บริหารเครือข่ายได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เพื่อสร้างธรรมาภิบาลในธุรกิจอย่างยั่งยืน การส่งเสริมครอบครัวพอเพียงบนฐานคุณธรรมต้นแบบใน 4 ภูมิภาค จำนวน 2,276 ครอบครัว เกิดแกนนำคนรุ่นใหม่ที่ได้รับการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ จำนวน 1,413 คน

6) การส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักพัฒนาสมอง (BBL) โดยมีกิจกรรมต่างๆ เช่น การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน การพัฒนา Key actor 100 คน การสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ระดับอนุบาล การส่งเสริมเครือข่ายโรงเรียน BBL 942 แห่ง

7) โครงการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ (GTX) โดยการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้ผู้มีความสามารถพิเศษ 4 ด้าน การพัฒนาศักยภาพครู 495 คน ผู้บริหารศูนย์ GTX 60 แห่ง และองค์กรเครือข่าย 40 เครือข่าย รวมทั้งโครงการคาราวานเพื่อนหนูคู่สมมอง 25 ครั้ง

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การบ่มเพาะ โดยมีโครงการที่สำคัญคือ

1) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้ใน TK park ชั้น 8 อาคารศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ อย่างต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีโครงการกิจกรรม อาทิเช่น "ร้อยกิจกรรมวันหนังสือเด็กแห่งชาติ" เทศกาลดนตรี 2009 Fete de la Musique 2009 โครงการแจ่งเกิด (TK Young Entrepreneur) โครงการค่ายเยาวชนคนอาสา พัฒนาห้องสมุด เป็นต้น ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 82,387 คน

2) จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ กระตุกการเรียนรู้งานออกแบบ และความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 12 ครั้ง ในรูปแบบของการจัดแสดงนิทรรศการ และการบรรยายให้ความรู้ โดยมีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 1,024 คน อาทิ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "เทรนด์บูค จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ" จัดอบรมสัมมนาเชิงวิชาการเรื่อง "Social Web and Library 2.0 พร้อมศึกษาดูงาน" นอกจากนี้ได้จัดนิทรรศการขนาดย่อมในห้องสมุด ในนิทรรศการ กระบวนการออกแบบ: จากแนวคิดสู่การผลิตจริง (Design Process) นิทรรศการวาดเส้นให้เป็นเงินล้าน (Comic & Manga) นิทรรศการ ออกเดิน

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยมีโครงการที่สำคัญคือ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสำนักงาน โดยทำการปรับตำแหน่งงาน และการศึกษาต่างงานเทียบเคียงระหว่างหน่วยงานภายใน การเตรียมการปรับโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภายใน การจัดทำโครงการประเมินผลการดำเนินงาน ประจำปี 2551 และการประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการในแหล่งเรียนรู้หลักของ สพร. 3 แห่ง คือ TK Park, TCDC และมิวเซียมสยาม การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับขององค์กรให้มีมาตรฐานเดียวกัน การปรับปรุงระบบบัญชีและการเงินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล เช่น ฐานข้อมูลวัสดุไทย ระบบบริหารจัดการห้องสมุดอัตโนมัติ โครงการพัฒนาดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การระดมทุนเพื่อดำเนินงานพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมระดมทุน และการส่งเสริมธุรกิจพิพิธภัณฑ์ โดยการผลิตสินค้าเพื่อวางขายใน Muse Shop เป็นต้น

5. จุดเด่น / พัฒนาการที่ดี ขององค์การมหาชน

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ เป็นแหล่งที่สร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่นอกเหนือไปจากการเรียนรู้ในหลักสูตร โดยเป็นต้นแบบในการกระจายการเรียนรู้สู่ระดับภูมิภาค เช่น การกระจายโอกาสสร้างแหล่งเรียนรู้ด้านการออกแบบสู่ภูมิภาค (Mini TCDC) 13 แห่ง และโครงการจัดตั้ง TCDC เชียงใหม่ และการขยายองค์ความรู้สู่เครือข่าย ของสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ และ การเป็นต้นแบบการขยายต้นแบบจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังพันธุศาสตร์

นอกจากนี้การปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ที่ผ่านมาจะเป็นแนวทางที่ดีในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน ทำให้ระบบการทำงานมีความชัดเจน คล่องตัว และสามารถดำเนินการในการเผยแพร่องค์ความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มได้อย่างทั่วถึง

6. ข้อสังเกตเพื่อการปรับปรุง

6.1 การนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ของ สบร. ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ควรมีความชัดเจนในการส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน เช่น กรณีของศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) คัดเลือกชิ้นงานจำนวน 165 ชิ้นงานเพื่อบรรจุลงในฐานข้อมูล Material Connexion นั้น ไม่ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สถาปนิก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านออกแบบ ได้นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพียงใด และอย่างไร

6.2 การบริหารจัดการของ สบร. ที่ผ่านมามีจะได้รับคำท้วงติงอยู่เนืองๆ ว่า มีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสูงมาก ดังนั้น กระบวนการในการประเมินความคุ้มค่าของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจึงมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการให้เกิดความชัดเจน และสามารถชี้แจง ทำความเข้าใจต่อสาธารณะได้

6.3 ควรมีการทบทวนความครบถ้วนของระบบงานสำคัญโดยระบุให้เป็นขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติเมื่อเริ่มปีงบประมาณ รวมถึงควรจัดให้มีแผนดำเนินงานประจำปีของระบบงานสำคัญทุกด้าน ได้แก่ ระบบควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน ระบบการบริหารความเสี่ยง ระบบการบริหารสารสนเทศ และระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล ตลอดจนการวางแผนการรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการเป็นประจำทุกไตรมาส

6.4 ควรให้ความสำคัญกับการติดตามผลการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยการกำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการนำเสนอรายงานทางด้านการเงินและไม่ใช้การเงินอย่างสม่ำเสมอทุกไตรมาส นอกจากนี้ ในด้านคุณภาพของรายงาน ฝ่ายจัดการควรเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา รวมถึงมีการระบุปัญหา อุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานนั้น เพื่อให้คณะกรรมการสามารถพิจารณาได้อย่างครบถ้วน ครอบคลุมข้อมูลที่เกี่ยวข้องมากที่สุด รวมทั้งควรนำเสนอผลการติดตามการดำเนินงานดังกล่าวต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีผู้กำกับดูแล สบร. ด้วย

6.5 ควรจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญขององค์การมหาชนอย่างครบถ้วน ในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของ สบร. ทั้งในด้านการเงินและไม่ใช้การเงินอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และปรับปรุงให้ข้อมูลและสารสนเทศดังกล่าวมีความทันสมัยและเป็นปัจจุบัน และง่ายต่อการค้นหา เช่น รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงิน ข้อมูลการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ งบการเงิน เบื้องประชุมและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นของกรรมการและอนุกรรมการทุกชุด รายละเอียดของแผนปฏิบัติงานประจำปีและแผนงานในอนาคต เป็นต้น